

Aktuálne číslo časopisu *Culturologica Slovaca*

Milí čitatelia,

prihovárane sa vám na sklonku roku 2022 s prívlastkami turbulentný a zlomový. Vo februári to bude presne rok, čo sa na východ od našich hraníc začala vojna, ktorej vypuknutie nepredpokladali ani tí najväčší skeptici. Tento rok priniesol bezprecedentné zmeny v chápaní pre nás dovtedy samozrejmych pojmov ako mier, stabilita či hospodársky rast. Viac ako inokedy sa skloňuje vo všetkých pádoch vojna, k ekologickej a environmentálnej kríze pribudla už aj kríza energetická, či kríza humanity. Výstižne to okomentoval vysokoškolský pedagóg a publicista Petr Kocina na svojom blogu na portáli Denníka N.: „Pocit ľahkosti bytia a pohody dobrých časov je v spoločnosti naozaj rozšírený len vzácne. Ak odrátame všetky tie zlomové periódy očakávania lepších zajtrajškov a naivné retrospektívy, veľa nám toho neostane. Ľudské šťastie je trochu ako sneh v lete. Pamätáme si ho, vieme sa tešiť na novú nádielku, ale v žiari prítomnosti sa všetko rýchlo mení na blato všednosti.“

Po období covidovej krízy, sme sa nečakane ocitli zoči-voči novej životnej realite, ale aj výzvam a príležitostiam. A jednou z takýchto šancí je napríklad snaha reflektovať meniace sa tváre a podoby súdobej spoločnosti. V druhom čísle internetového kulturologického časopisu *Culturologica Slovaca* 2/2022 preto prinášame rozmanité spektrum tém a výskumných problémov. V rámci sekcie „štúdie“ vám prinášame témy rámcejúce nosnú tému čísla, ktorou je kulturologická propedeutika vo vysokoškolskej vzdelávacej praxi. Otvára ich text Miroslava Ballaya, referujúci o problematike „filmovosti“ v rôznych podobách umeleckej komunikácie a interpretácie – od filmu, cez hudobné dielo, čitateľskú prax až po psychológiu filmového zážitku. Kristína Jakubovská vo svojej interdisciplinárnej štúdií *Sociálno-emocionálne učenie sa a jeho vplyv na formovanie mládeže* sústreďuje svoju pozornosť na devízy kultúrnej pedagogiky, ktoré ilustruje a konkretizuje na jednotlivých modeloch sociálno-emocionálneho učenia. Erika Moravčíková prináša vo svojom texte kritický pohľad na aktuálnu a kontroverznú tému tzv. „porn culture“ a jej transformácie v kontexte digitálnej revolúcie. Jozef Palitefka zase vo svojej štúdií nahliada na vzťah človeka ku kultúre, pričom sa fokusuje na výskum jej podstaty.

Zaujímavé a podnetné príspevky nájdete takisto v sekcii „rozhľady“. Čitateľovi dávame do pozornosti pútavé čítanie z pera Miroslava Ballaya. V texte predostiera intenzívne kulturologické podnety, autenticky zažitú a precítenú počas týždňového pobytu v Uzbekistane, ktoré reflektuje formou výdatnej a širokospektrálnej reportážnej eseje. Lenka Kocinová sústreďuje svoju pozornosť na filozofické interpretácie ontologického pojmu *existencia* v dvoch filozoficky vplyvných učeniach, T. Akvinského a R. Descartesa. Ivana Kontríková Šusteková rozvíja tematiku mariánskych piesní obsiahnutých v kancionáli Šimona Palárika z Rakovej, na ktorý nazerá ako na príklad mariánskej úcty a živej ľudovej zbožnosti členov cirkevného spoločenstva na horných Kysuciach v 1. polovici 19. storočia. Katarína Mičicová približuje ďalšiu aktuálnu a zaujímavú tému, konkrétne sa venuje problematike ponuky suvenírov vo vybraných výskumných lokalitách (destináciách cestovného ruchu), a to v kontexte teórie cestovného ruchu. V poslednom rozhľadovom texte Erika Moravčíková reflektuje základné východiskové pozície výskumných otázok teórie mediálnej kultúry. Všíma si terminologické uchopovanie digitálnej mediálnej kultúry.

Ani v tomto čísle nechýba rubrika správy a recenzie aktuálne mapujúca účasť pedagógov a študentov Oddelenia kulturológie ÚMKTE na kongresoch – správa prof. Júliusa Fujaka o jeho aktívnej účasti na 15. Svetovom kongrese semiotiky v Solúne, pedagogických mobilitách – školenie Erasmus+KA107 doc. Miroslava Ballaya v Taškente a konferenciách – vzdelávacia konferencia SLOBODNÍ ŠTUDENTI #FOREVER v Múzeu holokaustu v Seredi, ktorej sa zúčastnili študenti Bc. kulturológie: Ema Vlasáková, Martina Sklenárová, Paulína Grolmusová, Radoslava Hrajnohová, Veronika Koháryová a Denis Pecho.

Erika Moravčíková
Editorka čísla